

UTOLSÓ TUTAJ.

*Olyan némán suhannak, mint az évek,
Almatlan évek végtelen vizen.
Bátran vágnak az ismeretlen éjnek
s ki hol kötnek, nem tudja senkisésem.*

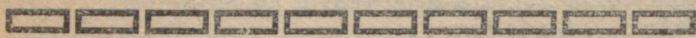
*Utolsó fény játszik a vizek árján
s estébe fül a harmatos határ,
s föléljük, mint egy hamvadó szívárvány,
kitérő ívet húz a jégmadár.*

*Az egyikén egy asszony áll: alakja
az evezőre hajlik; szobra vonz.
A szél az ingét zászlóként ragadja.
És más ruhája nincs. A bőre bronz.*

*A másik késvé küzd a fordulóban,
a partba vágta szédült homlokát,
de már magához tért s a hosszú sorban
siet megint az éj felé tovább.*

*Olyan némán suhannak, mint az évek.
Csak egy kiáltó jel száll: hosszú jaj —
s csüggedt kezed lassan kezembe téved
s remegve kérded: „Utolsó tutaj?”*

Aprily Lajos.

Ördögverés Köpecen.

— Népmese. —

Írta: Péterfy Tamás.

Szép Erdővidéken, a Székelyföld kellős-közepében, a híres Köpecen megtörtént, hogy okkal-móddal megverték az ördögöt. Éppen akkor történt az ördögverés, amikor híre futamodék, hogy „baj van Köpecen!” No, hiszen baj mindég vala s Köpecen a bajból a kellesténél is több vala, mert a köpeci lányoknak rettentő rossz híre futamodék s talán-talán nem éppen minden ok nélkül . . .

Még az ördög füléhez is eljutott az ország-világá járó rossz hír a köpeci leányokról. Az ördög nem sokáig gondolkozott, hanem személyesen ellátogatott Köpecre, tapasztalásokat szerezni. De megbánta. Mert a szép leányokkal még az ördögnek sem jó kikezdeni . . .

Amikor az ördög beméne Köpec községébe, hát a faluvégén egy lábas guzsalyról csepüt fonogató, öregasszonnyal találkozott legelőbb. Jó messziről meglátta az ördög s nagyhirtelen átváltozék esinos székely legény alakjába. Ugy állott szép legény képében a csepüt fonogató, szöszt rágcsáló, öregasszony elé.

A vénasszonyt Égeinének hívták. Fiatalkorában ő sem vala jobb a „Deákné vásznánd”. De amint öregedett, hát mindég jobban csinálta a szenteskedést. Az ördög, amint eléje állott szép legény képében, hát köszönt, de az Isten nevét nem emlegette. Azért megértette Égeiné a köszönést s amint megtudta a szép legény képébe bujt ördögtől, hogy leánynézőbe jött a Rikán tulról, nosza leszapulta a köpeci szép leányokat.

De ezzel ugyan az ördögöt elnem ijesztette. A Rikán tuli szép legény éppen azt a leányt látogatta meg, akit Égeiné leginkább gyalázott. Ez a leghíresebb köpeci leány pedig Balló Ráki vala, gyönyörű teremtés, esodaszép virágszál, akit a köpeci legények nagyon szerettek, de soha feleségül elnem vették volna.

Benéz az ördög, szép legény alakjában, Balló Rákiékhoz. Hát igen tiszta, rendes az udvar. Még a kapuzábé is megsurolyva fehér kőporral. Megnézi a házat uccáról, belülről, — s hát hófehér annak mindenütt a fala. Rátekint a leányra, — s hát annak csak éppen hogy szárnya nincs, mert különben igazi angyal volna.

Ezek után a kapun belül kerül. Maga után bépeccenti a fakilincset. Balló Ráki végig nézett a Rikán tuli szép legényen, mert így az ördögnek igen tetszetős vala a formája, gangos a járása. Bétessékelték a házba s szívesen fogadták, jól megvendégelték székely szokás szerént. A kellemes beszédű Rikán tuli legény csak azzal áll elő a végén, hogy a leánynyal négy szem között szeretne beszélni pár szót.

Még ezt is megengedték a vendégnek. Beléptek ketteskén az első házba (első vagy vendég szoba) s az ördög kísérteti kezdé a Balló Ráki lelkét. Rámondotta nagy bűneit, sok szerelmét, csalfaságát, cifrázkodását, rosszéletét, amiért olyan nagy baj van Köpecen!

Ráki tagadta, de ekkor a szép legény csak hirtelen ördöggé változott előtte, amint hogy az is volt.

— A te lelked már az enyém Balló Ráki! — azt mondja gunyosan vigyorogva az ördög.

De a székely leány nem ijedt meg.

— Ninesen olyan nagy baj Köpecen, hogy ne volna annak megváltása! A büntetés nem ott kezdődik, hogy mindjárt elviszen az ördög! . . .

— Ebben neked van igazad Balló Ráki! De te a magad lelkét meg nem válthatod. Akad-e, aki megváltsa? . . .

— Aztán mi volna az a megváltás? — tudakolja Ráki.

Az ördög nagyot akart mondani, nehogy teljesíthessék a kívánságát. Hát elébb gondolkozott. Azután mondá:

— Csak az lehet a férjed, aki engem háromszor földhöz vág! . . .

Balló Ráki beleegyezett. Az ördög hirtelen vissza változott szép legényre. A leány elsietett a szomszédba s áthivta Józsa Ferit, mert ez vala a legerősebb legény Köpecen.

Amikor vissza jött a legénnyel, oda álltak a Rikán tuli szép legény elé s azt mondja Ráki:

— Nézd csak Józsa Feri! ez a szép Rikán tuli legény elvinne engemet, de küzdelem nélkül nem akar elvinni. Hát birkozzál meg vele érettem, hiszen ugyis szerettél . . .

Józsa Feri nekigyürkőzik szónélkül. Az ördög mosolygott, aztán kiküldé Rákot, hogy ne nézze a verekedést.

Alighogy Ráki behuzta kilincsebe az ajtót, Józsa Feri, a rettenetes erejű székely legény nagyhirtelen elkapta a vetélytársa derekát s úgy vágta földhöz, hogy a szépen sikárolt házföldje feltörött s a szép legény fájdalmában menten ördöggé változott.

Józsa Feri rábámult az ördögre, de ha már földhöz vágta, hát nem ijedett meg. Az ördögnek fájtak a csontjai, de azért barátságosan szolt az erős legényhez.

— Ez csak az első volt Józsa Feri! de a Balló Ráki lelkeért még kétszer kell hogy földhöz vágj, különben az enyém lesz Balló Ráki . . .

Erre hirtelen Józsa Feri neki fültön . . . de az ördög ki a kürtön! . . . Se híre, se nyoma nem maradt, még a sikárolt padló is elsimult egyszerre.

Feri meg Ráki azután mindent megbeszéltek, mert a leány nem hazudozott, őszintén elmondott minden bajt. Csak Józsa Feri mentheti meg az ő lelkét . . . Az ördög bizonyosan eljön még kétszer érette, de hogy mikor jön? azt nem mondotta meg.

Igy aztán egymásé lettek, hogy együtt várják az ördögöt. S elég boldogan éltek, mert hiszen az ördög is így akarta. Vártak egy hétig. Vártak egy hónapig. Csak nem jött az ördög. Ugy hitték, hogy még nem gyógyult meg a rossz csontja. Félév múlva sem jött el az ördög, pedig igazán várták.

Esztendő multával szaporodott a család. Kis fiut hozott a gólya. Nőtt a gyermek. Multak az évek. Tíz éves korában a kis Józsa Feri vala a legerősebb fiu Köpecen. Ugy tetszett, hogy még az apjánál is erősebb lesz a gyerek. A szülők összenéztek és bizva gondoltak az ördögverésre.

Éppen husz év múlva jött el ismét az ördög. Balló Ráki elküldé az urát a miklósvári cserébe fáért s csak a huszesztendős erős fiával vala otthon, amikor belépett az ördög szép legény képében. Hirtelen a legény elé állott.

— Te vagy az a Józsa Feri? — kérdezi az ördög.

— Annak keresztelt a pap! De különben ismerjük mi egymást! — mondja bátran a legény úgy, amiként az édes anyja előre megtanította.

Balló Ráki kifut a házból. Feri fia pedig oly hirtelen vágta a kemence alá az ördögöt, hogy menten rádőlt a cserépkemence. Az ördög sem várta, hogy ismét neki fültön, hanem megugrott — *ki a kürtön*, a szabad kemence csövén át.

Mikor a kemence csempék darabjait összeszedték, hát nyomát se találták a szép legény képébe bujt ördögnek.

Józsa Feri a boldog apa igen örvendett a második ördögverésnek, hanem azon mégis busula, hogy miként lesz a harmadikkal. Huszesztendős, erős fiát megházasította, nehogy a család kifogyjon a fiatal erőből, ha az ördöggel ismét verekedni kell.

Az unoka éppen olyan rettenetes erős legény lett, mint az apák. Aztán huszonöt esztendő múlva, amikor az ördög harmadszor is eljőve megbirkózni a Balló Ráki lelkeért, hát az igazi Józsa Feri unokája úgy vágta az öreg ház oldalához, hogy menten összeomlott a ház.

Igy esett meg háromszor az ördögverés Köpecen. A régi fatornácos ház helyére újat építettek. Eléje kőoszlopokat, kövezett folyosóval, veres cserépfedéllel, hogy az ördög többé soha rá ne ismerjen a házuk tájkára. No, de azóta aztán *nincs baj Köpecen!*

KOLOZSVÁR VISSZAVÁR!

Legkedvesebb lapom

a Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesületének tulajdonát képező

ÚJ ÉLET,

melyre ismerőseim körében előfizetéseket gyűjtök, s melyet hazafias szelleme miatt mindenkor és minden módon pártfogolni fogok.

A sas.

(Novella.)

Kelemen János sulya alatt majdnem nyöszörgött a nehéz asztal, mikor ingujjra vetkezve, könyökével reá támaszkodott.

Zöldhajtókás erdőőri zubbonyát a székkarjára akasztotta, napégette szőrös arcát két hatalmas tenyerébe temette és semmitsem látó nézéssel bámult ki az ablakon.

Künn, a nedves, kora tavaszi alkonyatban, a major magas jegenyéi hajladoztak. Távol, ökrös fogatok usztak alig mozdulással a haragoszöld buzatenger közepén s öreg béresek ostorcsördítését lendítette halak messzire az illatos szellő.

Az asszonyka a tüzet szitotta.

Ahogy lekuporodva, összecsuicsoritott, rózsás kicsi szájával fujta a parazsat, veszejtő, perzselő csökök izére gondolt az ember, amik még ezután jönnek, nyiló tavaszok mámoros leheletével.

János, háttal ült. Mindezt nem látta. Fekete szárnyu hollókat látott kergetőzni a Nyárád füzesei felett.

— Hogy vijjognak, hogy marják egymást és a husomat, a bestiák! — dörömbölt a hang öles melében.

Mert János, csak a husában érezte a fájdalmakat. Mintha szive nem is volna.

És mégis csodálatos, hogy ez a durva, hatalmas erejű ősember, hogyan tudta magához láncolni az édes, pehelykönnyű, kicsi asszonyt.

Tavaly ősszel, egy naplemente táján elindult erdőt kerülni. Hervadó tölgylevelek koppantak a földön s lábai alatt recsegett a haraszt. Sötétben csillogó szemével a sasokat kereste a felhők felett.

Szerette ezeket az erős szemű, szótalán, száz évig élő nagy madarakat, amint fenn a magasban szárnylebbenés nélkül fürödnek az ég végtelen kékjében. Nem vergődnek, mint a csiripelő, szürke verebek a szemétdombok körül.

Ő is sasnak képzelte magát. Messze látó, száz évig élő sasnak, mikor távol az emberektől, egyedül bolyongott a titkos erdők mélyén. Csak épen, hogy nem fürödhetett az ég végtelen kékjében. Pedig hogy vágyódott oda!

Azért nem is szerette az embereket. Kerülte.

— Mind hollók! mind bestiák! — mondotta. — Egymást tépik szakadatlan . . .

Amint így gondolkozott s felhőjáró sasszemét a földre szegezte, egy karsu leányt látott maga előtt. Rózsát cipelt bársonyos puha vállán.

— Hó! — dörrent a szava a leány elé lépve.

A megijedt leány elejtette a rőzse csomót s nagy kék szemével esdően az emberre tekintett.

János, a szemét nézbe. Széjjelvetett lába a földbe gyökerezett.

— Az ég kékje van benne, — gondolta — hol a sasok fürödnek.

Egyszerre csak égetni kezdte valami belől a husát; szeme fellobogott, karja kitért s mint láncaitól szabadult rabnak, ziháló óriás melléből felszakadt az örökre lehetetlennek, beteljesületlennek hitt szó:

— Fürödj meg, János!

A leányt felkapta. Rettenetes öleléssel magához szorította; belehajolt, érezte a rózsás ajkak égető melegét és féktelen vággyal, határtalan boldogsággal, semmitsem látó, véget nem érő belemerüléssel fürödni, uszni kezdett némán, szótalán, szárnylebbenés nélkül az ég kék tengerében.

A leány védekezett: harapott, körmeivel tépte, szaggatta a férfi bozontos arcát; sötétben izzó szeme